

Megastallen...

Wetenschappelijk beter, maatschappelijk fout

De maatschappelijke onrust bij vergunningaanvragen van megabedrijven leidt tot veel aandacht van de media en politiek. Diverse partijen, waaronder de Tweede kamer en de Raad voor het Landelijk gebied vroegen ASG te analyseren wat de gevolgen zijn van megastallen op dierenwelzijn, diergezondheid, volksgezondheid en ruimtelijke ordening. De resultaten staan in het rapport State of the art megabedrijven intensieve veehouderij.

V

an een megastal is sprake bij 7.500 vleesvarkens, 1.200 zeugen, 220.000 vleeskuikens of 120.000 leghennen op één locatie. Bij deze aantallen dieren horen agrarische

bouwblokken van doorgaans 1 tot 1,5 hectare.

Tussen 2000 en 2005 is het aantal megastallen in Nederland toegenomen van 104 tot 184.

Driekwart hiervan – doorgaans zeugenstallen – staat in de provincies Noord Brabant en Limburg. Het toelaten van grootschalige veehouderijen staat momenteel ter discussie. Omwonenden protesteren tegen de komst ervan en tegenstanders van de intensieve veehouderij menen dat grote stallen meer dierenleed en milieuvervuiling veroorzaken. Is dat terecht? Megabedrijven onderscheiden zich op het gebied van milieu, diergezondheid, dierenwelzijn, volksgezondheid en arbeidsomstandigheden nauwelijks van reguliere bedrijven, zo blijkt uit de ASG-analyse. Wel beschikken deze bedrijven over meer economische ruimte om te innoveren en te investeren. In 2006 haalde een modaal bedrijf een gemiddeld gezinsinkomen van zo'n 60.000 euro, terwijl dat op een megabedrijf in dat jaar ruim 180.000 euro was. Vanwege de betere financiële positie kunnen megabedrijven dus versneld vooruitgang boeken in duurzaamheid, bijvoorbeeld door extra maatregelen voor het milieu.

Effecten op omgeving

Zonder technologische toepassing leidt clustering van bedrijven met meer dieren op een bepaalde locatie tot meer puntbelasting. Door nieuwe technologische ontwikkelingen hebben megabedrijven echter de mogelijkheid om veel van de emissies van geur, ammoniak en fijnstof te reduceren.

Voor mest en mineralen worden oplossingen gezocht in mestverwerking (varkens) en in sterkere mate mestverbranding (pluimvee). Aandachtspunt

is of de productie van biogas opweegt tegen de fossiele energie die nodig is om de biogasinstallatie draaiende te houden.

Omgeving en landschap

Het landschap heeft voor de burger een grote cultuurhistorische waarde. Een megabedrijf mag dus geen negatieve effecten hebben op het landschap. Of een stal landschappelijk kan worden ingepast, hangt in belangrijke mate af van de omvang van de bouwkael. Op een ruime bouwkael kan gekozen worden voor open elementen en doorkijkjes in het bouwwerk, waardoor het minder massaal oogt en beter in het landschap past. Regionaal kunnen megastallen voordelen bieden voor landschap en milieu. Door de veehouderij te concentreren per locatie, kan de intensiteit van bedrijven elders verminderen, waardoor deze gebieden worden ontlast.

Beeldvorming in de samenleving

Megabedrijven geven veel maatschappelijke discussie: bij de burger leven de nodige onzekerheden over de gevolgen van schaalvergroting op diergezondheid, dierenwelzijn en landschappelijke inpassing. Ondanks dat de wetenschap eerder positieve dan negatieve effecten van megabedrijven laat zien, leidt de maatschappelijke discussie vooralsnog tot een negatief beeld.

Uit een onderzoek van TNS NIPO blijkt dat 42 procent van de bevolking niets tot weinig weet van de agrarische sector. Dit hoge percentage geeft de sector de mogelijkheid om de (positieve) ervaringen van burgers met de agrarische sector en megabedrijven te verhogen, aldus het ASG-rapport.

Rapport 105 'State of the art megabedrijven intensieve veehouderij' kunt u gratis downloaden via de website www.asg.wur.nl onder 'Publicaties'.

ONRUST

De bouw van een grote stal voor varkens of pluimvee, geeft in de omgeving vaak veel onrust.

Foto: Geesje Rotgers